

والتَّائِبِينَ إِلَى اللَّهِ بِرَحْمَةٍ عَظِيمَةٍ يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَجْمَعًا وَيُطَهِّرَ تَطْهِيرًا

مرکز مشهد

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد
در رشته الهیات - فقه و مبانی حقوق اسلامی

گروه علمی فقه و مبانی حقوق اسلامی

عنوان پایان نامه:

مبانی فقهی احکام کیفری زنان در فقه شیعه

استاد راهنما:

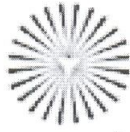
سرکار خانم دکتر زهرا گواهی

استاد مشاور:

جناب آقای دکتر عباسعلی سلطانی

نگارنده: سکیته نظر کرده

دیماه ۱۳۸۸

جمهوری اسلامی ایران

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری

۱۳۸۸ / ۱۰ / ۱۹

تاریخ:

شماره: ۸۱۰/۲۳۱۵۶

پیوست:

تصویب نامه پایان نامه

پایان نامه تحت عنوان: "مبانی فقهی احکام کیفری زنان در فقه شیعه"

که توسط خاتم سکینه نظر کرده دانشجوی دوره کارشناسی ارشد رشته فقه و مبانی حقوق اسلامی مرکز مشهد تهیه و به

هیات داوران ارائه گردیده است مورد تایید می باشد.

تاریخ دفاع: ۱۳۸۸/۱۰/۳

نمره:

۱۷۱۵
حضره ریح

درجه ارزیابی:

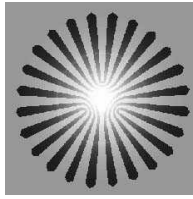
بسیار خوب

اعضاء هیات داوران:

نام و نام خانوادگی	مسئولیت	مرتبه علمی	امضاء
سرکار خاتم دکتر زهرا گواهی	استاد راهنما	استاد یار	
سرکار خاتم دکتر زهرا گواهی	استاد راهنما	استاد یار	
جناب آقای دکتر عباسعلی سلطانی	استاد مشاور	استاد یار	
جناب آقای دکتر محمد علی داور یار	استاد ممتحن	استاد یار	
جناب آقای دکتر احمد علی هاشمی	نماینده گروه آموزشی	استاد یار	

تغییرات لازم:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه پیام نور

مرکز مشهد

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد
در رشته الهیات - فقه و مبانی حقوق اسلامی

گروه علمی فقه و مبانی حقوق اسلامی

عنوان پایان نامه :

مبانی فقهی احکام کیفری زنان در فقه شیعه

استاد راهنما :

سرکار خانم دکتر زهرا گواهی

استاد مشاور :

جناب آقای دکتر عباسعلی سلطانی

نگارنده : سکینه نظرکرده

دیماه ۱۳۸۸

« اللهم عجل لوليک الفرج »

او خواهد آمد
و کوفه زمین را از لشگر گناه و نیرنگ تهی خواهد نمود.
او خواهد آمد و تمامی فراتهای ظلمت جهان به اقیانوس زلال عصمت اولین آدم، خواهد پیوست.
او تمام بیراهه های گناه را به صراط مستقیم هدایت ختم می کند و هبوط آدم و حوا به فراموشی سپرده خواهد شد .
روزی که بیاید تمام لغت نامه های زمین از واژه های تیره جرم و ظلم و جور پاک می شود و «کلمه الله» آغاز و فرجام هر نامه ای خواهد شد.
او که بیاید تمام دردنامه های بی سرانجام هبوط و فنا پایان خواهد گرفت .
او خواهد آمد و...

« من لم يشكر المخلوق ، لم يشكر الخالق »

با عمیق ترین و ژرف ترین سپاسها از پدر و مادر مهربان و همسر فداکارم که صبورانه با حمایت و همراهیشان، مرا در تمامی مراحل تهیه و تدوین این مجموعه یاری نموده اند . همچنین با سپاس فراوان از اساتید ارجمندم خانم دکتر زهرا گواهی و آقای دکتر عباسعلی سلطانی که در تدوین و تنظیم مفاهیم و مطالب پایان نامه ، راهنماییم نمودند .

نام خانوادگی: نظرکرده	نام: سکینه
عنوان پایان نامه: مبانی فقهی احکام کیفری زنان در فقه شیعه	
استاد راهنما: دکتر زهرا گواهی	استاد مشاور: دکتر عباسعلی سلطانی
نماینده گروه آموزشی: دکتر احمد علی هاشمی	استاد داور: دکتر محمد علی داوریار

درجه تحصیلی: کارشناسی ارشد	رشته: الهیات	گرایش: فقه و مبانی حقوق اسلامی
دانشگاه: پیام نور	مرکز: مشهد	تاریخ دفاع: ۸۸/۱۰/۳

تعداد صفحه: ۲۴۴

کلید واژه ها: مبانی، فقه، احکام کیفری، حدود، تعزیرات، قصاص، دیه

چکیده:

در این مجموعه با عنوان « مبانی فقهی احکام کیفری زنان در فقه شیعه » - که به روش تحقیق کتابخانه ای تهیه گردیده - احکام زنان در حوزه فقه کیفری و جزائی که شامل مباحث « حدود ، تعزیرات ، قصاص و دیات » می باشد مورد بررسی قرار گرفته و در آن تفاوتهایی که در زمینه احکام کیفری و اجرای آن در رابطه با زنان نسبت به مردان وجود دارد ذکر گردیده و تا حد امکان علل و دلایل این تفاوتها نیز بیان شده است که عمده ترین این تفاوتها در زمینه قصاص و دیات می باشد . در تدوین این مجموعه به دلیل گستردگی و فراوانی موضوعات و مباحث آن از کتب فقهی ، حقوقی بسیاری استفاده شده است . البته نکته قابل توجه در بررسی آراء و نظریات فقها در زمینه احکام کیفری زنان این است که غالباً تضاد آراء میان متقدمین و متأخرین کمتر مشهود بوده و در اکثر موارد ، آراء و نظرات یکسان و مشابه می باشد .

لذا در این پایان نامه سعی بر آن است که این آراء و نظرات بررسی و نقاط اختلاف ذکر شود و در احکامی مانند قصاص و دیه که علل و دلایل تفاوت حکم زنان با مردان در کتب فقهی ذکر نشده با استفاده از سایر منابع، دلایل این تفاوتها بررسی شود.

فهرست عناوین ومطالب

۱	پیشگفتار.....
	فصل اول
۳	بخش اول : (پیش درآمد).....
۳	۱-۱- شناسه موضوع پژوهش.....
۴	۲-۱- فرضیه های تحقیق.....
۴	۳-۱- پیشینه و ضرورت تحقیق.....
۵	۴-۱- اهداف تحقیق.....
۶	بخش دوم : واژگان شناسی.....
	بخش سوم : (انواع جرائم و مجازاتها)
۱۰	۳-۱- طبقه بندی جرائم شرعی یا احکام کیفری اسلام.....
۱۰	۱- طبقه بندی جرائم شرعی براساس موضوع جرم.....
۱۰	۲- طبقه بندی جرائم شرعی براساس مجازات آنها.....
۱۲	۳-۲- اهداف مجازاتها در حقوق جزای اسلام.....
۱۴	۳-۳- خصائص عمومی مجازاتها.....
۱۶	۳-۴- ماهیت مجازاتها.....
۱۷	۳-۵- تأثیر زمان ومکان در قوانین جزائی اسلام.....
۲۱	۳-۵-۱- منشأ پیدایش حقوق از نظر اسلام.....
۲۳	۳-۶- قوانین کیفری اسلام.....
۲۵	۳-۷- جایگاه زندان در حقوق جزای اسلام.....
۲۶	- زنان و زندان.....
۲۷	- مواد آیین نامه قانونی و مقررات اجرایی سازمان زندانها در رابطه با زنان.....
۳۰	بخش چهارم : (بزهکاری وجرائم زنان).....
۳۰	۴-۱- بزهکاری.....
۳۰	۴-۲- علل بزهکاری و ارتکاب جرم.....
۳۳	۴-۳- جنسیت و انحراف (پایین بودن نرخ جرایم زنان نسبت به مردان).....
۳۴	۴-۴- بزهکاری زنان.....
۳۶	۴-۵- علل بزهکاری زنان.....
۳۸	۴-۶- انواع جرائم خاص زنان.....

- ۳۸ - بررسی جرائم خاص زنان.....
- ۳۸ - ۱- جرائم علیه اشخاص.....
- ۳۹ - ۲- اعتیاد و جرایم مربوط به موادمخدر.....
- ۳۹ - ۳- سرقت.....
- ۴۰ - ۴- روسپیگری.....
- ۴۱ - ۵- خودکشی.....
- ۴۲ - ۷- شیوه اجرای مجازات در مورد زنان مجرم.....

فصل دوم : حدود و تعزیرات

بخش اول :

- ۴۵ - ۱-۱- تعریف حد.....
- ۴۶ - ۲-۱- موضوع حدود.....
- ۴۷ - ۳-۱- فلسفه و ضرورت اجرای حدودالهی.....
- ۴۹ - ۴-۱- اجرای قوانین کیفری در عصر غیبت.....
- ۵۱ - ۵-۱- ذکر چند مسئله در بحث حدود.....
- ۵۱ - ۱- راه های اثبات جرم در حدودالهی.....
- ۵۲ - ۲- عدم پذیرش شهادت زنان در باب حدود.....
- ۵۴ - ۳- قاعدة « درأ ».....
- ۵۵ - ۴- عدم تأخیر در اجرای حد وعدم پذیرش کفالت و شفاعت در حد.....
- ۵۶ - ۵- توبه و نقش آن در سقوط حد.....

بخش دوم : اسباب حدود

- ۵۹ - ۲-۱- زنا و تعریف آن.....
- ۶۳ - شرایط وجوب حد زنا.....
- ۶۴ - راههای اثبات زنا.....
- ۶۴ - اقسام حد زنا.....
- ۶۶ - کیفیت اجرای حد در مورد زانیه حامل.....
- ۶۸ - تکرار زنا.....
- ۶۹ - توبه از زنا.....
- ۶۹ - ۲-۲- قیادت.....
- ۶۹ - راههای اثبات.....

- ۷۰ - حد قوادی.....
- ۷۰ - ۳-۲- مساحقه.....
- ۷۱ - راههای اثبات.....
- ۷۱ - کیفر و حد مساحقه.....
- ۷۲ - توبه از مساحقه.....
- ۷۲ - حکم خوابیدن دو زن عریان زیر یک لحاف.....
- ۷۳ - ۴-۲- مسکرات.....
- ۷۴ - حد مسکر.....
- ۷۴ - راههای اثبات.....
- ۷۴ - توبه شرابخوار.....
- ۷۴ - ۵-۲- قذف و تعریف آن.....
- ۷۶ - حد قذف.....
- ۷۷ - طرق اثبات قذف.....
- ۷۷ - مسقطات حد قذف.....
- ۷۸ - لعان زن وشوهر.....
- ۷۹ - قذف زن به وسیله شوهر.....
- ۷۹ - دشنام و جسارت به اشخاص.....
- ۸۰ - ۶-۲- حد ساحر.....
- ۸۰ - ۷-۲- حد و کیفر مدعی نبوت.....
- ۸۱ - راههای اثبات ادعای نبوت.....
- ۸۱ - ۸-۲- ارتداد (زن).....
- ۸۲ - راههای اثبات.....
- ۸۲ - انواع ارتداد.....
- ۸۲ - احکام زن مرتد.....
- ۸۴ - علت تساهل و تسامح اسلام در قبال کیفر زن مرتد.....
- ۸۴ - ۹-۲- محاربه.....
- ۸۶ - راههای اثبات.....
- ۸۶ - مجازات محارب.....
- ۸۷ - توبه محارب.....
- ۸۸ - ۱۰-۲- سرقت.....

- شرایط سرقت موجب حد ۹۰
- راههای اثبات سرقت ۹۰
- حد سرقت ۹۱
- سرقت مادر از فرزند ۹۲
- سرقت زوج و زوجه از یکدیگر ۹۳
- بخش سوم : تعزیرات
- ۳-۱- فلسفه تعزیرات ۹۶
- ۳-۲- تعریف تعزیرات ۹۷
- ۳-۳- تفاوت تعزیر و حدود ۱۰۰
- ۳-۴- گستره تعزیر و انواع آن ۱۰۱
- ۳-۵- طرق اثبات تعزیر ۱۰۱
- ۳-۷- آیا می توان برای جرائم غیرمنصوصه در شرع نیز تعزیر توسط حاکم تعیین کرد؟ ۱۰۴
- ۳-۸- برخی از موارد تعزیر در رابطه با زنان در فقه و قانون ۱۰۵
- فصل سوم : قصاص
- بخش اول :
- ۱-۱- تعریف قصاص ۱۱۰
- ۱-۲- آیات قصاص ۱۱۲
- ۱-۳- فلسفه تشریح قصاص در لسان آیات و روایات ۱۱۲
- ۱-۴- نقش قصاص در تأمین اهداف حقوق کیفری اسلام ۱۱۵
- ۱-۵- پیشینه تاریخی قصاص در ادیان الهی ۱۱۸
- بخش دوم :
- ۲-۱- انواع قتل ۱۲۲
- الف- قتل عمد ۱۲۲
- ب- قتل شبه عمد ۱۲۵
- ج- قتل خطای محض ۱۲۶
- ۲-۲- راههای اثبات قتل ۱۲۷
- ۱- اقرار ۱۲۷
- ۲- شهادت شهود (بیّنه) ۱۲۸
- الف- نظرات فقها در رابطه با شهادت زنان در قتل عمد و غیر عمد ۱۲۹
- ب- بررسی علل عدم پذیرش شهادت زنان در قصاص ۱۳۰

- ۳- قسامه ۱۳۲
- آیا زن می تواند جزء قسم خوردگان باشد؟ ۱۳۶
- ۴- علم قاضی ۱۳۷
- بخش سوم
- ۳-۱- شرایط قصاص ۱۳۹
- ۱- تساوی در حریت و بردگی ۱۳۹
- ۲- تساوی در دین ۱۳۹
- ۳- تساوی در شرایط تکلیف ۱۴۰
- ۴- مهدورالدم نبودن قاتل ۱۴۱
- ۵- انتفای رابطه پدر و فرزندی ۱۴۲
- (احکام کیفری زنان در قصاص نفس)
- آیا قصاص مادر در قتل فرزند جایز می باشد ۱۴۴
- الف- بررسی آراء فقها ۱۴۴
- ب- دلایل عدم قصاص مادر در قتل فرزند ۱۴۵
- ۶- تساوی در جنسیت (قصاص مرد به شرط پرداخت فاضل دیه) ۱۴۶
- بررسی دلایل فقهی ۱۴۶
- الف- روایات ۱۴۷
- ب- اجماع فقها ۱۴۸
- بررسی حقوقی حکم پرداخت فاضل دیه جهت قصاص مرد ۱۵۲
- الف- بررسی مواد قانونی شرط تساوی در جنسیت ۱۵۲
- ب- قصاص و امتناع از پرداخت دیه ۱۵۲
- ج- تهاتر دیه و مهریه ۱۵۳
- راه حل اجرائی در زمینه مشکلات اجرای حکم قصاص نفس یا عضو میان زن و مرد ۱۵۴
- نگرشی جدید درباره قصاص مرد در قبال کشتن عمدی زن ۱۵۴
- تحلیل و بررسی نظریه مذکور ۱۵۶
- ۳-۲- قصاص عضو ۱۵۷
- شرایط قصاص عضو ۱۵۸
- احکام زنان در قصاص عضو ۱۵۹
- کیفیت قصاص عضو در زن و مرد ۱۵۹
- الف- ذکر آراء فقها ۱۵۹

- ب- بررسی علل حکم..... ۱۶۱
- ۳-۳- قصاص جراحات ۱۶۲
- ۴-۳- احکام قصاص زنان ۱۶۴
- ۱- مصالحه بر گرفتن ديه از سوی اولیای زن مقتول ۱۶۴
- ۲- آیا زن و شوهر وارث حق قصاص می باشند؟ ۱۶۴
- ۳- آیا زن حق ولایت بر قصاص را دارد..... ۱۶۵
- کیفیت قصاص زن حامله..... ۱۶۵

بخش چهارم

سقط جنین و مجازات آن

- ۴-۱- انواع سقط جنین..... ۱۶۸
- ۴-۲- سقط جنین توسط مادر و مجازات آن ۱۷۰
- الف- ذکر کلام فقها ۱۷۰
- ب- ذکر مواد قانون مجازات اسلامی ۱۷۱
- ۴-۳- سقط جنین توسط زن به امر شوهر..... ۱۷۲
- ۴-۴- سقط جنین دوزن حامله بواسطه برخورد بایکدیگر..... ۱۷۳

فصل چهارم : دیه

بخش اول

- ۱-۱- تعریف دیه ۱۷۶
- ۲-۱- جایگاه دیه در اسلام..... ۱۷۸
- ۳-۱- فلسفه دیه ۱۷۹
- ۴-۱- دیه مجازات مالی است یا ترمیم خسارت و ضمان مالی؟ ۱۸۰

بخش دوم :

- ۲-۱- مقدار دیه ۱۸۵
- ۲-۲- عاقله..... ۱۹۰
- الف- فلسفه تحمل دیه توسط عاقله ۱۹۱
- ب- آیا عاقله در زمان کنونی موضوعیت دارد؟..... ۱۹۱
- ج- موارد ضمان عاقله ۱۹۳
- ۲-۳- تغلیظ دیه..... ۱۹۴
- ۲-۴- موارد تغییر دیه ۱۹۴
- الف- تغییر دیه بر حسب وضعیت حقوقی..... ۱۹۴

- ب- تغییر دیه بر حسب وضعیت عقیدتی ۱۹۵
- ج- تغییر دیه بر حسب جنسیت ۱۹۵
- ۱- دیه خنثی ۱۹۵
- ۲- دیه زن ۱۹۶
- دلایل اقامه شده بر نصف بودن دیه زن نسبت به مرد ۱۹۶
- الف- روایات ۱۹۶
- ب- اجماع فقها ۱۹۶
- ۲-۵- دیه جنین مسلمان ۱۹۷
- ۲-۶- دیه جنایت برمرده ۱۹۷
- ۲-۷- موجبات ضمان کیفری ۱۹۸
- ۱- مباشرت ۱۹۹
- ۲- تسبیب ۲۰۰
- ۳- تزاحم موجبات ضمان ۲۰۱
- ۴- اشتراک دو زن در جنایت ۲۰۲
- بخش سوم
- ۳-۱- دیه اعضاء ۲۰۳
- ذکر یک نظر مخالف در باب دیه اعضای زوج و فرد بدن ۲۰۳
- ۳-۲- قاعده برابری دیه زن و مرد تائث دیه کامل ۲۰۵
- الف- دیه زن و جنسیت جانی ۲۰۸
- ب- دیه زن و ثلث دیه کامل ۲۱۰
- ۳-۳- چگونگی محاسبه ثلث دیه زن ۲۱۲
- ۳-۴- آیا میزان ارش جنایت وارده بر زن پس از رسیدن به ثلث نصف می شود ۲۱۳
- ۳-۵- ذکر دیه برخی از اعضای بدن زن که دیه مقدر دارند ۲۱۵
- ۳-۶- دیه منافع در زن ۲۱۷
- ۳-۷- دیه جنایاتی که باعث تغییر رنگ پوست یا تورم می شوند ۲۱۹
- ۳-۸- دیه جراحات ۲۱۹
- ۳-۹- حکمت تفاوت زن و مرد در قصاص و دیه ۲۲۱
- ۳-۱۰- پرداخت دیه یکسان به زن و مرد توسط شرکتهای بیمه ۲۲۸
- (براساس نظریه برابری زن و مرد در قصاص و دیه)
- الف- فتوای آیت ا... صانعی مبنی بر تساوی دیه در زن و مرد ۲۲۸

- ب- بررسی فتوای مذکور ۲۲۰
- ج- امکان صدور حکم تساوی دیه در زن و مرد توسط حکومت ۲۲۲
- نتایج و پیشنهادات ۲۳۵
- منابع و مأخذ ۲۳۷

پیشگفتار

در این مجموعه با عنوان «مبانی فقهی احکام کیفری زنان در فقه شیعه» به بررسی و تبیین احکام زنان در حوزه فقه کیفری و جزائی و ذکر نقاط اختلاف و اشتراک این احکام با احکام کیفری مردان پرداخته شده است. البته ناگفته نماند که احکام کیفری زنان خود شامل دو بخش می باشد بخش اول، احکام مشترک با مردان بوده و عمدتاً در مبحث «حدود و تعزیرات» جای می گیرد مانند سرقت، محاربه، شرابخواری، قذف و بخش دوم، احکامی است که کاملاً متفاوت از احکام مردان می باشد و البته این اختلاف برگرفته از خصوصیات متفاوت جنس زن بوده و نیز بر حسب مقاصد، مصالح و مقاصد است که در حکم نهفته است مانند احکام ارتداد زن و یا نصف بودن دیه زن نسبت به مرد.

در این مجموعه، هر دو بخش احکام کیفری زنان مورد بررسی قرار گرفته و تا حد امکان علل و دلایل ارفاقات و اختلافات موجود در زمینه احکام کیفری زنان با مردان، ذکر گردیده و در مبحث «دیه و قصاص» نظریه «تساوی دیه زن با مرد» تقویت شده و بر این نکته تأکید گردیده که حکومت می تواند با توجه به اختیارات خود و با در نظر گرفتن «تأثیرات زمان و مکان بر مصادیق و موضوعات احکام» حکم به «تساوی دیه زن با مرد» دهد.

فصل اول

کلیات

بخش اول

پیش درآمد

۱-۱- شناسه موضوع پژوهش

امروزه، باتوجه به تحولات عمیق و اساسی در عرصه های مختلف اجتماعی، فرهنگی و دینی که جایگاه سنتی زنان و مردان، تغییر یافته و بایشرفتهای روزافزون علوم و ایجاد مشاغل متنوع و گوناگون در جامعه نقشها و مناصب متعددی نیز، ایجاد گشته و ازسویی با ورود بی سابقه زنان به مراکز تحصیلات عالی و نیز راه یافتن آنان به عرصه های مختلف علمی، فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و دینی جامعه، این نیاز احساس می شود که فقه سنتی مربوط به بانوان، مورد بازنگری قرار گرفته و رویکردهای متفاوت متفکران مسلمان، در زمینه مسائل زنان، بررسی گردد. ازسوی دیگر، با تحول شرایط زمانی و مکانی و ورود زنان به اجتماع در شرایط فعلی و اختلاط آنان با مردان و تهاجمات فرهنگی وارده براین قشر، که اسباب ایجاد جرائم مختلف را، در قالب های سامان دهی شده و پیچیده، فراهم آورده و بعلاوه، سوء استفاده هایی که بعضاً، از حضور بانوان، در عرصه های مختلف می شود؛ ضروری است که یک بازنگری، در قوانین کیفری جزائی مربوط به بانوان، انجام شده و باتوجه به شرایط زمانی و مکانی که دو عنصر مؤثر، در استنباط مسائل فقهی از جمله مبحث «جزاء و کیفر» است بتوان، در کیفر برخی از جرائم، با دیده تعدیل و تلطیف، نسبت به زن نگرست و در برخی جرائم، مانند بی حجابی و عدم توجه به رعایت حریم عفت عمومی بتوان قوانین مربوط را تشدید نمود.

براین اساس، باید، موارد زیر را در این تحقیق پاسخ گفت:

- ۱- جایگاه زن، در قوانین کیفری فقه شیعه به چه صورت است؟
- ۲- تفاوت های زن با مرد، در احکام کیفری اسلام، در چه مواردی است؟
- ۳- آیا وجود برخی تفاوتها، در زمینه اجرای قوانین کیفری زنان بامردان، نشان از تبعیض و بی عدالتی است؟
- ۴- آیا قوانین و احکام کیفری اسلام، منطبق با شرایط خاص روحی و جسمانی زنان است؟
- ۵- آیا می توان، با توجه به دو عنصر زمان و مکان و شرایط کنونی جامعه، نسبت به برخی جرائم زنان قائل به تلطیف و تعدیل و نسبت به برخی جرائم قائل به تشدید شد؟

۱-۲- فرضیه های تحقیق

- ۱- فقه جزائی و احکام کیفری زنان ، بعنوان یک بحث مستقل ، سابقه کمی دارد .
- ۲- زمان و مکان ، دو عنصر مؤثر بر تحول و تطور احکام فقهی، حقوقی زنان ، می باشد .
- ۳- شرایط کنونی جامعه اسلامی و راهیابی زنان به عرصه های مختلف ، بعلاوه نفوذ دیدگاههای جنسیتی ، موجب شده تا توجه بیشتری نسبت به زنان و حقوق آنان شود .
- ۴- از جمله حقوق مهم زنان ، جرائم و مجازاتهای مربوط به آنها می باشد .

۱-۳- پیشینه و ضرورت تحقیق

در زمینه « قلمرو اعمال قوانین کیفری در حوزه زنان » تحقیقات کمی صورت گرفته و کتبی نیز که درحوزه مسائل کیفری زنان ، به رشته تحریر درآمده ، معمولاً بصورت کلی و بدون شرح و بسط می باشد . برای مثال درقبل ازانقلاب یکی ازکتبهایی که در زمینه جرائم زنان نوشته شده است، کتاب « بررسی جرم زن ، درایران » به قلم قدسیه حجازی می باشد که تنها جرائمی که زنان مرتکب می شدند را ذکر کرده است . در دهه های بعد از انقلاب نیزکتب بسیاری درزمینه حقوق زنان ، نگاشته شده که کمتر به مباحث جرم شناسی و جرائم زنان و کیفرهای آنان پرداخته اند و مطالبی را بطور پراکنده ذکر کرده اند .

بعنوان مثال کتاب « حقوق مثبتۀ زن ، درقوانین و فقه » تألیف « بهنام رستگار » که فقط درچند صفحه مواردی درباب کیفر « زنا » و مطالبی مختصر درمورد « دیه مربوط به زنان » را ذکر نموده است . کتاب « قوانین و مقررات ویژه زنان در جمهوری اسلامی ایران » که کاری از مرکز امور مشارکت زنان در دفتر ریاست جمهوری که تدوین گران خانم « طیبه آرتیدار » می باشد ، برخی از مواد قانونی را در مورد مقررات و قوانین کیفری مربوط به زنان در صفحات ۹۹ تا ۱۱۹ یادآور شده است .

کتاب « زن و حقوق انسانی » که باهم کاری از مرکز امور مشارکت زنان در دفتر ریاست جمهوری می باشد، قوانین کیفری زنان را در مقاله ای کوتاه در ۱۳ صفحه آورده است. و کتب بسیار دیگری که بطور مختصر برخی احکام کیفری را در رابطه با زنان در برخی از فصول خود ذکر کرده اند که البته بیشتر به ذکر

مواد قانونی و جنبه حقوقی آن پرداخته اند و کتابی مستقل که از جنبه مبانی فقهی، احکام کیفری زنان را بررسی کند، از سوی نگارنده مشاهده نشده است. لذا، این نیاز احساس می شود تا احکام کیفری زنان را بطور مستقل از جنبه فقهی مورد بررسی قرارداد و در مواردی که با احکام کیفری مردان در زمینه نحوه مجازات متفاوت است تا بدانجا که ممکن است، علل تفاوت بررسی شود.

۱-۴- اهداف تحقیق

همانطور که می دانیم احکام کیفری و جزائی اسلام در رابطه با زنان، به اقتضای شرایط و روحیات ویژه زنان، در برخی موارد با مردان متفاوت می باشد. در این تحقیق و پژوهش سعی بر این است که اولاً با جرائم مربوط به زنان و دلایل آن آشنا شویم و ثانیاً احکام کیفری زنان در فقه شیعه و نقاط اشتراک احکام و نیز نقاط اختلاف آنها با احکام کیفری مردان در زمینه حکم و اجراء بررسی شود و تا حد امکان دلایل این تفاوتها نیز ذکر شود.